

การศึกษาในเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ 1) เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามเทศบัญญัติว่าด้วยการควบคุมตลาด พ.ศ. 2542 ของผู้ค้าขายในตลาดสดเขตเทศบาลเมืองพะเยา 2) เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้มาใช้บริการตลาดสดต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมตลาดสด 3) เพื่อศึกษาถึงการกำกับดูแลปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้เทศบัญญัติต่อผู้ค้าขายและเจ้าของตลาดของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง พื้นที่ศึกษาคือตลาดแม่ต๋ำ ตลาดเฉลิมศักดิ์ และตลาดอาเขต กลุ่มตัวอย่างจำนวน 303 คน ได้แก่ผู้ค้าขาย ผู้มาใช้บริการตลาดตลาดละ 50 คน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. การปฏิบัติตนของผู้ค้าขายในตลาดสดเขตเทศบาลเมืองพะเยานั้นส่วนใหญ่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในเทศบัญญัติเทศบาลเมืองพะเยา ว่าด้วยการควบคุมตลาด พ.ศ. 2542 แต่มีในบางประเด็นที่ควรให้ความสนใจและดำเนินการแก้ไข เช่น ในเรื่องของการแยกขยะก่อนทิ้ง การกำจัดขยะในน้ำที่ใช้ชำระล้างสินค้าก่อนทิ้งลงสู่รางระบายน้ำ และในเรื่องของการวางสินค้าบนทางเท้า รวมถึงการสร้างหรือต่อเติมแผงขายสินค้า เป็นต้น

2. ผู้มาใช้บริการเห็นว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมในตลาดทั้งสามแห่งโดยภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง แต่หากได้รับการแก้ไขในประเด็นระบบการจัดเก็บขยะ การจัดระเบียบการวางขายสินค้าอย่างเข้มงวดมากขึ้นก็จะทำให้ผู้มาใช้บริการได้รับความพึงพอใจมากยิ่งขึ้น

3. เจ้าหน้าที่ยังขาดการควบคุมกำกับดูแลและการปฏิบัติของทั้งเจ้าของตลาดและผู้ค้าขายให้เป็นไปตามเทศบัญญัติอย่างจริงจังจึงทำให้มีการปฏิบัติในบางเรื่องไม่ถูกต้อง ได้แก่ การกำกับดูแลในเรื่องการจัดการขยะ น้ำเสีย การวางจำหน่ายสินค้าบนทางเดินและการต่อเติมแผงจำหน่ายสินค้า

ข้อเสนอแนะ: เพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมตลาดสด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการปฏิบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและเทศบัญญัติ เจ้าหน้าที่เทศบาลควรเข้ามากำกับดูแลอย่างจริงจัง รวมทั้งเร่งสร้างจิตสำนึก และความตระหนักให้แก่ผู้ค้าขายโดยการให้ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติ และควรประสานความร่วมมือกับเจ้าของตลาดในการพัฒนาสุขาภิบาลให้ดียิ่งขึ้น

The purposes of this study were 1) to study seller practices in fresh markets according to municipal law of market control B.E.2542 in Phayao municipal area 2) to study buyer opinions concerning environmental managing of fresh markets and 3) to study municipal law enforcement and problems from municipal officers' point of view with regard to sellers and owners of fresh markets. The studied areas included 3 markets, namely, Mae Tum market, Chalerm Sak market and Arcade market. The target groups were 50 sellers, 50 buyers from each market and 3 municipal officers. The data were collected from questionnaires and interviews and were analyzed for frequency distribution, percentage, mean and standard deviation

The results of this study were summarized as follows :

- 1) Most fresh market sellers are following municipal law of market control B.E. 2542 but there are some issues that should be recognized and improved such as separating rubbish and discarding rubbish from used water, as well as prohibiting footpath violation by vendors.
- 2) Overall, the buyer opinions concerning the environmental managing of the 3 markets are at moderate level. Nevertheless, the buyers would be satisfactory if the fresh market environment being improved.
- 3) Monitoring of municipal law enforcement towards both market owners and the sellers by the local authorities are not strictly enough, particularly in rubbish management, waste water, selling and putting goods along footpaths.

Suggestion : In order to make environmental fresh market management more efficient and to implement the municipal law strictly, the authorities must monitor and perform their duties seriously. In the mean time they should create awareness, knowledge and understanding of fresh market sanitary and environment to sellers and co-operate with market owners to improve sanitation in the markets.